



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 505/2022-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca), a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Albínom Lanczom, advokátom, Mierová 1435/33, Galanta, proti postupu a rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 3To/24/2019 z 23. mája 2019 v spojení s postupom a rozsudkom Okresného súdu Galanta č. k. 2T/131/2016 z 23. októbra 2018 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 16. decembra 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkami všeobecných súdov označených v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozsudky zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu v Galante (ďalej len „okresný súd“) na ďalšie konanie. Žiada náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti, pripojených príloh a vlastných zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ bol napadnutým rozsudkom okresného súdu uznaný za vinného z prečinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Trestného zákona a zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1, 3 písm. a) a 4 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. e) Trestného zákona. Okresný súd uložil sťažovateľovi za skutok právne kvalifikovaný ako zločin krádeže podľa § 212 ods. 4 Trestného zákona s použitím § 37 písm. h) a m), § 38 ods. 4 a § 42 ods. 1 Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody v trvaní piatich rokov a štyroch mesiacov. Na výkon uloženého trestu bol sťažovateľ podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Okresný súd zároveň podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil sťažovateľovi zaplatiť náhradu škody poškodeným.

3. Proti rozsudku prvostupňového súdu podal sťažovateľ odvolanie, ktorým napadol rozsudok v celom rozsahu. Odvolanie proti výroku o náhrade škody podal jeden z poškodených. Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) o podaných odvolaniach rozhodol napadnutým rozsudkom tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. f) a 3 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o uplatnenom nároku poškodených na náhradu škody a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku a § 287 ods. 1 Trestného poriadku rozhodol sám rozsudkom vo výroku o povinnosti sťažovateľovi zaplatiť náhradu škody tam špecifikovaným poškodeným.

4. Ústavný súd v rámci objektívneho zistenia skutočností potrebných na prijatie rozhodnutia dopytom na okresnom súde zistil, že sťažovateľ podal proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie a v ňom označil dovolacie dôvody uvedené pod písm. c) a g) § 371 ods. 1 Trestného poriadku. O dovolaní rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) tak, že ho uznesením č. k. 5 Tdo 55/2020 zo 17. septembra 2020 odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Hlavná argumentačná línia ústavnej sťažnosti sa týka námietok proti namietaným rozsudkom, ktorými bol sťažovateľ uznaný za vinného bez toho, aby bol náležite zistený skutkový stav. Sťažovateľ v podstatnom namieta, že na základe výsledkov vykonaného dokazovania v prípravnom konaní, tak aj v konaní pred všeobecnými súdmi nebola bez akýchkoľvek pochybnosti preukázaná jeho vina. Inými slovami, vykonaným dokazovaním na hlavnom pojednávaní bolo vyvrátené, že by sa sťažovateľ dopustil trestných činov. Zo znaleckých posudkov nebol jednoznačne potvrdený záver o tom, že by sťažovateľ mal vykonať skutky, ktoré sa mu kladú za vinu. Namieta, že prvostupňový súd nevykonal potrebné dôkazy (výsluch znalcov), spochybňuje hodnotenie dôkazov (DNA profil na lepiacej páske, účelovosť a nevierohodnosť výpovedi svedkov) a poukazuje na nejednoznačnosť výsledkov znaleckého dokazovania (trasologická stopa).

6. Ďalšia argumentácia sťažovateľa sa dotýka nezákonnosti dôkazov, t. j. znaleckých posudkov Kriministického a expertízneho ústavu Policajného zboru použitých v konaní; nezákonnosť týchto dôkazov namieta, pretože mu nebolo doručené uznesenie o pribratí znalcov v súlade s § 179 ods. 1 a 2 Trestného poriadku. Sťažovateľ tiež namieta odôvodnenie napadnutých rozsudkov, pretože sa v nedostatočnej miere zaoberali argumentmi obhajoby aj s ostatnými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, na ktoré poukazovala obhajoba.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) a porušenie práva na obhajobu (čl. 50 ods. 3 ústavy) postupom a odsudzujúcimi rozsudkami všeobecných súdov v dôsledku uznania sťažovateľa za vinného bez náležitého zistenia skutkového stavu.

8. Ústavný súd podotýka, že návrh na začatie konania obsahoval formálny nedostatok v podobe odkazu na ustanovenia v súčasnosti už zrušeného zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, ktorý už vyše troch rokov nie je platným

a účinným právnym predpisom upravujúcim konanie pred ústavným súdom [tým je počnúc 1. júlom 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)]. Táto skutočnosť však sama osebe nemá vplyv na posúdenie toho, či je možné návrh prijať na ďalšie konanie, pretože rozhodujúce je, či samotný obsah návrhu spĺňa náležitosti ustanovené zákonom o ústavnom súde. Každé podanie totiž ústavný súd posudzuje podľa jeho obsahu (§ 39 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

III.1. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 50 ods. 3 ústavy postupom a rozsudkom okresného súdu:

9. Pokiaľ ide o namietané porušenie označených práv sťažovateľa rozsudkom okresného súdu a jemu predchádzajúcim postupom, ústavný súd uvádza, že jeho preskúmaniu bráni princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorého obsahom je pravidlo, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany základného práva pred ústavným súdom iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôže poskytnúť iný súd. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, ktorých porušenie namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

10. Vo vzťahu k rozsudku okresného súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, ktorý sťažovateľ využil a o ktorom krajský súd rozsudkom č. k. 3To/24/2019 z 23. mája 2019 aj rozhodol.

11. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti rozsudku okresného súdu a jemu predchádzajúcemu postupu odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 50 ods. 3 ústavy postupom a rozsudkom krajského súdu:

12. Z vlastných zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ proti rozsudku podal dovolanie, ktoré odôvodnil dovolacími dôvodmi podľa § 371 ods. 1 písm. c) a g) Trestného poriadku. Najvyšší súd jeho dovolanie odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku uznesením č. k. 5 Tdo 55/2020 z 17. septembra 2020. Vo vzťahu k tvrdeniam sťažovateľa dovolací súd uzavrel, že prvostupňový súd, rovnako ako aj odvolací súd v odôvodneniach svojich rozhodnutí podrobne rozviedli, ktoré skutočnosti vzali za dokázané, o ktoré dôkazy opreli svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa spravovali pri ich hodnotení. Dodal, že z odôvodnenia rozhodnutia prvostupňového súdu vyplýva, akým spôsobom sa vysporiadal s obhajobou obvineného (s. 11 uznesenia najvyššieho súdu).

13. Rešpektujúc princíp subsidiarity, ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd bol nepochybne tým orgánom právnej ochrany základných práv a slobôd, ktorý bol oprávnený posúdiť (a aj posudzovať) námietky sťažovateľa týkajúce sa porušenia práva na obhajobu a nezákonnosti vykonaných

dôkazov, a to na základe uplatneného mimoriadneho opravného prostriedku, teda dovolania. Záver najvyššieho súdu, že v rozsahu námietok vymedzených v dovolaní sťažovateľa nie je naplnený žiaden z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, čo viedlo k odmietnutiu jeho dovolania podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, však sťažovateľ nespochybnil, čo je potrebné vyvodit' zo skutočnosti, že rozhodnutie najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania v ústavnej sťažnosti nenapadol ani ho v sťažnostnej argumentácii nespomenul.

14. Z odôvodnenia rozhodnutia o dovolaní vyplýva, že dovolací súd posudzoval námietky sťažovateľa týkajúce sa nepreukázania jeho viny, rozsahu vykonaného dokazovania, nezákonnosti dôkazov a tiež vád rozsudku z dôvodu nenáležitého odôvodnenia. Výsledkom dovolacieho konania bolo v podstate vyslovenie záveru najvyššieho súdu, že dovolacím dôvodom v § 371 ods. 1 písm. c) a g) Trestného poriadku nezodpovedajú argumenty sťažovateľa uvedené v dovolaní. Ak potom sťažovateľ uplatňuje v ústavnej sťažnosti vo svojej podstate totožné námietky, aké uplatnil aj v dovolaní, pričom oba tieto sťažovateľom uplatnené právne prostriedky smerovali proti tomu istému postupu a rozhodnutiu odvolacieho súdu, bolo povinnosťou sťažovateľa v zmysle už uvedeného princípu subsidiarity učiniť predmetom ústavnoprávneho prieskumu aj rozhodnutie o dovolaní.

15. V takom prípade je vo všeobecnosti daná právomoc ústavného súdu, aby podrobil prieskumu rozhodnutie dovolacieho súdu z toho hľadiska, či dovolací súd nevybočil pri posudzovaní prípustnosti dovolania z ústavných medzí. Ústavný súd vo svojej novšej judikatúre (napr. IV. ÚS 546/2020) presadzuje záver, že pri dôvode dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ide o prieskum obhajobného atribútu spravodlivého procesu spočívajúci vo vyhodnotení dovolacím súdom, či sa skôr konajúce súdy spoľahlivo a nearbitrárne vyrovnali v odôvodnení svojich rozhodnutí so všetkými otázkami podstatnými pre rozhodnutie, čo zodpovedá obhajobným právam obvineného. Dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nezodpovedá právo na obhajobu len vo formulačnom rozsahu čl. 50 ods. 3 ústavy (primeraný čas na prípravu obhajoby a možnosť obhajovať sa sám alebo prostredníctvom obhajcu), ale obhajobné práva v kontexte spravodlivého procesu podľa čl. 6 dohovoru, a teda aj v rozsahu čl. 46 ods. 1 ústavy (s odrazom najmä v § 34 Trestného poriadku). Takou podstatnou otázkou potenciálne môže byť podľa okolností prípadu aj sťažovateľom nastolený kľúčový problém týkajúci jeho pochybností o náležite zistenom skutkovom stave prvostupňovým a odvolacím súdom, pokiaľ sťažovateľ zastáva názor, že je v príslušnom smere prítomná arbitrárnosť odôvodnenia druhostupňového rozsudku (m. m. V. ÚS 546/2020, IV. ÚS 206/2020).

16. Na základe uvedeného ústavný súd v časti namietaného porušenia označených práv postupom a rozsudkom krajského súdu odmietol ústavnú sťažnosť pre nedostatok svojej právomoci podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. septembra 2022

Miloš Maďar
predseda senátu